

ISSN 2518-1467 (Online),  
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

# Х А Б А Р Ш Ы С Ы

---

---

**ВЕСТНИК**

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК  
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**THE BULLETIN**

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES  
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

1 (395)

JANUARY-FEBRUARY 2022

---

---

ALMATY, NAS RK

---

---

*Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.*

*НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources CitationIndex, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.*

*NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.*

**Бас редактор:**

**ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы** (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

**Редакция алқасы:**

**ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы** (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

**МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы**, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы**, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

**ЙОВИЦА Радун Патетре**, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

**БАНАС Йозеф**, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

**ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна**, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

**МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы**, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

**ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы**, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

**ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы**, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

**БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы**, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жәкен Қожахметұлы**, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

**СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы**, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы**, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

**ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы**, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

**БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы**, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы**, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы**, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы**, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

**НУРҚАТОВА Ляззат Төлегенқызы**, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы**, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

**ШИШОВ Сергей Евгеньевич**, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

**ДЫБО Анна Владимировна**, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

**«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».**

**ISSN 2518-1467 (Online),**

**ISSN 1991-3494 (Print).**

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылманың тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

### Главный редактор:

**КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич** (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

### Редакционная коллегия:

**ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы** (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

**МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович**, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

**САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович**, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

**ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ**, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

**БАНАС Йозеф**, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

**ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна**, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

**МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна**, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

**ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович**, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

**АБЖАНОВ Ханкелди Махматович**, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

**БИЖАНОВ Ахан Хусаинович**, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

**ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович**, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

**СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович**, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

**САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич**, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

**КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна**, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

**БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич**, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

**БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна**, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

**ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна**, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

**ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна**, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

**НУРКАТОВА Лязгат Толегеновна**, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

**АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна**, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

**ШИШОВ Сергей Евгеньевич**, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

**ДЫБО Анна Владимировна**, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

### Editor in chief

**KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich** (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

### Editorial board:

**OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly** (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

**MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich**, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich**, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

**JOVICA Radu Petre**, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

**BANAS Joseph**, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

**LUKYANENKO Irina**, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

**MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna**, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

**ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich**, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

**ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich**, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

**BIZHANOV Akhan Khusainovich**, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich**, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

**SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich**, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**SABIKENOV Salakhiden Nursarievich**, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

**KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna**, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

**BAITANAEV Baurzhan Abishevich**, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna**, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**SHAUKENOVA Zarema**, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna**, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

**NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna**, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

**SHISHOV Sergey**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

**DYBO Anna Vladimirovna**, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

### Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

**ISSN 2518-1467 (Online),**

**ISSN 1991-3494 (Print).**

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. **16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES  
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN  
ISSN 1991-3494

Volume 1, Number 395 (2022), 61-68

<https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.239>

UDC 336.67

**K.G. Sadvakassova<sup>1\*</sup>, A.M. Nurgazina<sup>2</sup>, A.Z. Nurmagambetova<sup>1</sup>, G.E. Kassenova<sup>1</sup>**

<sup>1</sup>Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan;

<sup>2</sup>Almaty Management University, Almaty, Kazakhstan.

E-mail: Kamilla.Sadvakassova@gmail.com

### **ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE AND SUSTAINABILITY IN KAZAKHSTANI AVIATION INDUSTRY IN PANDEMIC**

**Abstract.** The research focuses on theoretical and practical aspects of improving the economic Kazakhstan's airlines efficiency. According to two of the most authoritative international aviation organizations - the International Civil Aviation Organization (ICAO) and the International Air Transport Association (IATA) - the world's air transport experiences a crisis pressure due to the situation with COVID-19 pandemic. The scientific and practical significance of the research results is characterized by their universality, determined by the possibility of solving both current and future problems, as well as the possibility of using the proposed approaches to solve problems in the economy of aviation industry in Kazakhstan. Nowadays, the economic efficiency assessment of the production process in air transport is a conscious need, as it allows to identify the shortcomings of the work performed, identify «bottlenecks» in current activities and compare the existing potential with the intended goals. In these conditions, the most important issue is the choice the method of analyzing economic indicators and how to obtain them. Each enterprise must independently determine the list of input and output analytical information, considering the specifics of its production and the market state conditions. There are economic indicators that evaluate production efficiency and are universal for any industry. However, a specific approach to their ranking and analysis is required.

**Key words:** aviation companies, financial performance, finance, sustainability, analysis.

**К.Г. Садвакасова<sup>1\*</sup>, А.М. Нургазина<sup>2</sup>, А.З. Нурмагамбетова<sup>1</sup>, Г.Е. Касенова<sup>1</sup>**

<sup>1</sup>Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан;

<sup>2</sup>Алматы Менеджмент Университеті, Алматы, Қазақстан.

E-mail: Kamilla.Sadvakassova@gmail.com

### **ПАНДЕМИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАЗАҚСТАННЫҢ АВИАЦИЯ САЛАСЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ МЕН ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ТАЛДАУ**

**Аннотация.** Зерттеу Қазақстан авиакомпаниялары қызметінің экономикалық тиімділігін арттырудың теориялық және практикалық аспектілеріне арналған. Ең беделді екі халықаралық авиациялық ұйымның - халықаралық азаматтық авиация ұйымының (ИКАО) және халықаралық әуе көлігі қауымдастығының (ИАТА) мәліметтері бойынша, әлемдік әуе көлігі COVID-19 пандемиясына байланысты өз тарихындағы ең ауыр дағдарысты бастан кешуде. Зерттеу нәтижелерінің ғылыми және практикалық маңыздылығы олардың әмбебаптығымен, ағымдағы және перспективалық міндеттерді шешу мүмкіндігімен, сондай-ақ Қазақстанның авиациялық кәсіпорындарының экономикасындағы міндеттерді шешу үшін ұсынылған тәсілдерді пайдалану мүмкіндігімен айқындалады. Қазіргі уақытта әуе көлігіндегі өндірістік процестің экономикалық тиімділігін бағалау саналы қажеттілік болып табылады, өйткені ол орындалатын жұмыстың кемшіліктерін, ағымдағы қызметтегі «қиындықтарды» анықтауға және қолда бар әлеуетті белгіленген мақсаттармен салыстыруға мүмкіндік береді. Мұндай жағдайда ең маңызды мәселе экономикалық көрсеткіштерді талдау әдісін және оларды алу тәсілдерін таңдау. Әрбір кәсіпорын өз өндірісінің ерекшелігін және нарық конъюнктурасының жай-күйін ескере отырып, енгізілетін және шығарылатын талдамалық ақпараттың тізбесін дербес айқындауы тиіс.

Өндірістің тиімділігін бағалайтын және кез-келген сала үшін әмбебап болып табылатын экономикалық көрсеткіштер бар. Алайда оларды саралау мен талдауға ерекше көзқарас қажет.

**Түйінді сөздер:** авиациялық компаниялар, тиімділік, қаржы, тұрақтылық, талдау.

**К.Г. Садвакасова<sup>1\*</sup>, А.М. Нургазина<sup>2</sup>, А.З. Нурмагамбетова<sup>1</sup>, Г.Е. Касенова<sup>1</sup>**

<sup>1</sup>Казахский национальный университет им. аль-Фараби, Алматы, Казахстан;

<sup>2</sup>Алматы Менеджмент Университет, Алматы, Казахстан.

E-mail: Kamilla.Sadvakassova@gmail.com

## **АНАЛИЗ ФИНАНСОВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И УСТОЙЧИВОСТИ АВИАЦИОННОЙ ОТРАСЛИ КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ**

**Аннотация.** Исследование посвящено теоретическим и практическим аспектам повышения экономической эффективности деятельности авиакомпаний Казахстана. По данным двух наиболее авторитетных международных авиационных организаций – Международной организации гражданской авиации (ИКАО) и Международной ассоциации воздушного транспорта (ИАТА) – мировой воздушный транспорт переживает самый глубокий кризис в своей истории из-за пандемии COVID-19. Научная и практическая значимость результатов исследования характеризуется их универсальностью, определяемой возможностью решения как текущих, так и перспективных задач, а также возможностью использования предложенных подходов для решения задач в экономике авиационных предприятий Казахстана. В настоящее время оценка экономической эффективности производственного процесса на воздушном транспорте является осознанной необходимостью, так как позволяет выявить недостатки выполняемой работы, выявить «узкие места» в текущей деятельности и сравнить имеющийся потенциал с намеченными целями. В этих условиях наиболее важным вопросом является выбор метода анализа экономических показателей и способов их получения. Каждое предприятие должно самостоятельно определять перечень вводимой и выводимой аналитической информации, учитывая специфику своего производства и состояние конъюнктуры рынка. Существуют экономические показатели, которые оценивают эффективность производства и являются универсальными для любой отрасли. Однако требуется особый подход к их ранжированию и анализу.

**Ключевые слова:** авиационные компании, эффективность, финансы, устойчивость, анализ.

**Introduction.** The current market conditions that have a significant impact on the activities of airlines and is characterized by the following main factors:

- liberalization of the global air transport market;
- creation and development of airline alliances;
- changes in the preferences of passengers making ever greater demands on the quality of service;
- strengthening the positions of low-cost airlines;
- trends towards consolidation and internationalization of airline partners;
- development of new technologies in the aviation business (including e-commerce).

The created conditions contribute to increased competition between domestic and foreign strange companies, more and more freely operating in the Kazakh market. The above problems have a very specific monetary value, directly affecting sales and operating results.

Regarding this, the issue of continuous monitoring the performance in comparison with other carriers is a topical issue for each airline [1]. There is often disagreement among airline executives about how to measure performance and whether it can be measured at all. This article proposes the use of a comparative analysis method, which, as a result, predetermines an ambiguous solution to the problem, and the results obtained can be interpreted in different ways, but studies of this kind allow to identify hidden problems and help managers to concentrate their efforts on those areas of activity, that bring the greatest improvement in overall performance. The first problem that may arise is the selection of airlines for research, and this results in a daunting task, such as which measure should be used to estimate the size of an airline. As such a measure, one can take the number of passengers carried, the volume of traffic performed (in passenger-kilometers, seat-kilometers, ton-kilometers), the number of aircraft, flight hours, etc., and even in this case, airlines that are the same in one indicator may be very different in others [2, p. 76].

**Literature Review.** The role of airlines in economic development is great, as being the most important

element of production, social and institutional infrastructures, they ensure the continuity material and human flows in the domestic and international markets. For example, A.I. Antipin writes about the existence of a positive correlation between the degree development of civil aviation and the air transportation market with the effectiveness of the economic, social and institutional state policy. L.E. Basovskiy notes the special civil aviation importance, one of the main economic entities which are airlines, for solving social and economic problems and improving the quality of our country's life population, emphasizing also the important role of the industry in international integration processes.

Therefore, the problem of a comprehensive assessment for the effectiveness of domestic airlines is relevant both from the position of shareholders and investors, and from the perspective of society as a whole. Regarding this, I.V. Afonin points out that the need to assess the economic efficiency of business as a whole is set by complex interactions between state interests, moral and ethical norms of society and the interests competing structures [3, p.105]. For their part, S.A. Baronin and Y.V. Bogatynia emphasize that such factors of the modern air transportation market as its liberalization, the functioning airline alliances, new requirements for the quality services, the development information technologies in the aviation business, etc., directly affecting sales volumes and production results, also actualize the problem of assessing the airline's effectiveness [4, p.73]. The comprehensive assessment of the airline's performance is a prerequisite for the development and implementation airline development strategies, including innovation, investment, financial, commercial and production strategies added. F. Bent believes that the system of indicators used at present and considering changes in the volume work performed does not fully assess the airline's efficiency. The scientist proposes to use as a generalized indicator that allows «to assess changes in the scope work, taking into account the structure of the network and the arrangement aircraft fleet along it, as well as to derive the relationship between total revenues and total costs,» the average number of flights performed by the airline's fleet when flying over the network, considering the passenger aircraft's capacity. For calculating this indicator, the coefficient characterizing the overhead line network and the coefficient, which, in turn, characterizes the type of aircraft fleet on the overhead line, are used. S. Blau proposed a methodological approach to assessing the effectiveness of regional airlines, consisting the following stages: creating a model competitive environment at the regional level, including the choice method for collecting and processing data; cluster analysis; identification of consumer preferences; development recommendations and proposals for the regional profile industry and typology clients according to the level service quality [5].

**Materials and methods.** The methodological basis of the article is a systematic, integrated approach, a method of logical analysis, and financial coefficients. In the theoretical part, the analysis, generalization and systematization theoretical materials were used. Analyzing the formation and use of financial resources in the enterprise, horizontal and vertical analysis and the financial coefficients method were used.

The information sources for writing the research were the basic educational literature, the results of practical research by prominent authors, articles and reviews in specialized and periodical publications, data from Internet resources devoted to the subject under study, reference literature, financial and annual reporting data, regulatory and other documents of the companies.

**Results and discussion.** Nowadays, Kazakhstan's airlines serve 118 aircrafts. Another 24 new aircrafts have been ordered from manufacturers, and carriers are waiting to receive them. In addition, nine aircraft are listed as being in conservation. At the same time, the main difference between the world market and Kazakhstan is greater choice freedom: in addition to «economy» and «business», many foreign carriers offer first-class and «advanced» economy class tickets [6, p. 284]. Trends for December indicate a return to more familiar growth levels. Despite forecasts suggesting that the potential strengthening of international economic relations should contribute to higher growth rates, the outbreak of the coronavirus infection in China in December inspires some uncertainty. The growth of pilots among carriers in the Asia-Pacific region slowed to 4.5% in 2019, which is almost half as much as in 2018. This reflects the impact that the USA-China trade war has had on economic activity. Revenues of air transport enterprises in January – February 2020, before the introduction the state of emergency in the country, amounted to 55.3 billion tenge, of which almost 54 billion tenge accounted for passenger transportation. The annual growth compared to January–February 2019 was 11.4%, from passenger transportation - 11.7%. Figure 1 shows the revenues of air transport companies.

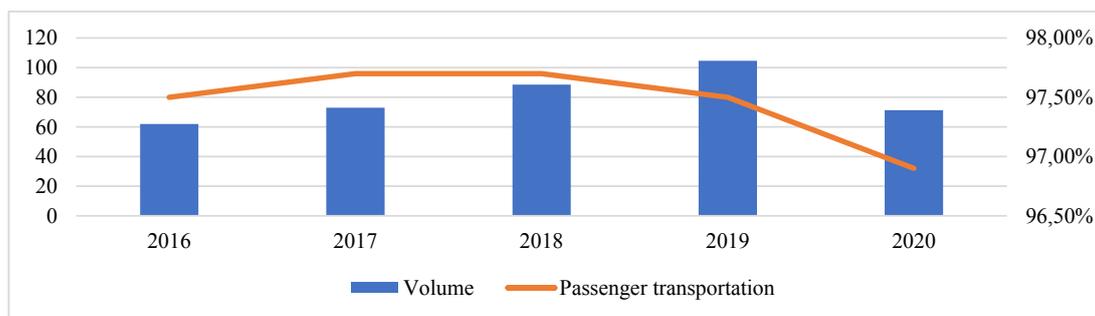


Figure 1 - Revenues of air transport enterprises, billion tenge.

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

Due to restrictions on the non-proliferation of COVID-19, suspension and reduction flights, the world’s largest airlines suffer losses. Thus, according to CNN, passenger air travel in the United States fell due to the pandemic by 96%. Lufthansa loses about 1 million euros per hour.

The coronavirus pandemic has seriously affected the profitability of air transport companies. In January – April, the volume of revenues amounted to 71.3 billion tenge, which is 31.8% less than in the same period last year. The share of revenue from passenger transportation decreased over the year from 97.5% to 96.9% [7].

Revenues of air transport enterprises directly from passenger transportation in January – April 2020 amounted to 69.1 billion tenge – 32.3% less than in the same period last year.

According to the Minister of National Economy, airlines and airports are provided with additional support measures, such as, the exemption of airlines from VAT on the import spare parts for aircraft.

Airports are granted exemption from land tax and land use fees. Maintenance and other aviation services will also be exempt from VAT for non-residents until the end of the year.

In March-April 2020, the number of passengers transported in Kazakhstan decreased by 70%. From April 1 to May 1 the current year, all scheduled domestic flights were suspended. As a result, the number of passengers transported by air in January – April 2020 amounted to 1.7 million people (22.7% less than last year, and passenger turnover – 3.1 billion passenger-kilometer (immediately 30.9% less than in the same period last year) (Figure 2).



Figure 2 - Passenger Turnover, billion passenger-kilometer.

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

The first flights took place starting from May 2020. On the first day of the resumption of flights between Nur-Sultan and Almaty, where the country’s largest airports are located, about 700 people used the services of airlines.

According to the Ministry of Industry and Infrastructure Development, 7.2 million passengers used the services of Almaty airport in 2019, which is 40% of the entire aviation market in Kazakhstan. Recall that in early May, the Turkish holding TAV Airports Holding signed an agreement to acquire 100% shares of Almaty International Airport together with its partner in the VPE Capital consortium. The agreement provides for the acquisition of the airport for \$ 415 million [8].

The reports of Kazakhstan airlines were also studied. Data on reporting indicators are presented in Table 1 below [9].

Table 1 - Revenues of Kazakhstan airlines in 2019 according to reporting data.

№	Indicators	Air Astana	QAZAQ AIR	SCAT
1	Revenue, million US dollars	898,7	18,7	230
2	Net profit, million US dollars	30,03	-14,6	3,9
3	Current liquidity ratio	1,91	0,9	2,2

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

The table shows that the largest revenue in 2019 was received by Air Astana [10, p.362] in the amount of 898.7 million US dollars, the next company is SCAT Airlines with revenue of 230 million us dollars, and QAZAQ AIR has the lowest revenue at \$18.7 million. The net profit of QAZAQ AIR [11] is negative – 14.6 million US dollars, this is due to the fact that the company is actively supported by the state and is not yet able to compete with major players in the market. Air Astana's net profit in 2019 was 30.03 million US dollars. SCAT Airlines [12] amounted to \$ 3.9 million US dollars. The current liquidity ratio is most significant for SCAT Airlines (2.2) and Air Astana (1.91). Table 2 below shows data on the obligations of Kazakhstan airlines.

Table 2 - Obligations of Kazakhstan airlines in 2019 according to the reporting data, mln. tenge.

№	Indicators	Air Astana	QAZAQ AIR	SCAT
1	Long term liabilities	18858	33936	217902
2	Short term liabilities	24087	1656	122377
3	Long term loans	2460	31380	19921
4	Short term loans	3977	-	6837
5	Retained earnings	49981	1187	8660
6	The debt burden ratio	0,109	0,632	0,923

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

The table shows that the debt burden ratio is the highest for Air Astana (0.109) and SCAT Airlines (0.923). The largest amount of retained earnings in the amount 49,981 million tenge in Air Astana. SCAT has the largest long term liabilities in the amount 217,902 million tenge, as well as short term liabilities in the amount 122,377 million tenge. QAZAQ AIR has the largest amount of long term liabilities (Figure 3).

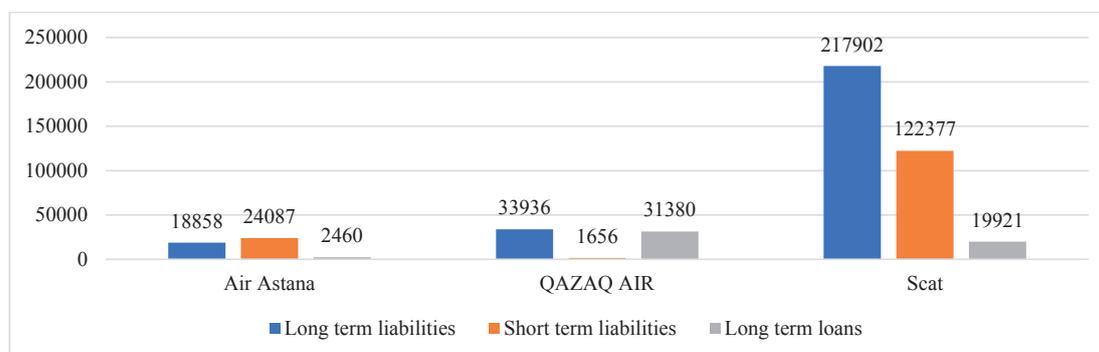


Figure 3 - Obligations of Kazakhstan airlines in 2019 according to the reporting data, mln. tenge.

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

By the end of 2019, Kazakhstan's airlines domestic passenger traffic amounted more than 8.6 million passengers, which is 9% more than in 2018 (7.9 million passengers). The number of passengers served at airports in Kazakhstan reached 17.7 million people – 12% more than in the previous year. This demonstrates the low activity of the Kazakh population in using air transport services within the country, which contributed to the decision to launch a low-budget company FlyArystan in May 2019. The launch of the air carrier played a key role in stimulating the growth of the domestic market in Kazakhstan and the development of local airports. Kazakhstan is already one of the fastest growing domestic air transport markets in the world, and we expect it to continue its growth trajectory in the coming years. The modernization air transport infrastructure carried out for this purpose can be considered almost complete today after the reconstruction of 16 runways and 13 terminals at airports in Kazakhstan [13]. Figure 4 below shows the structure of domestic air transport in Kazakhstan. The undisputed leader of domestic transportation is Air Astana.

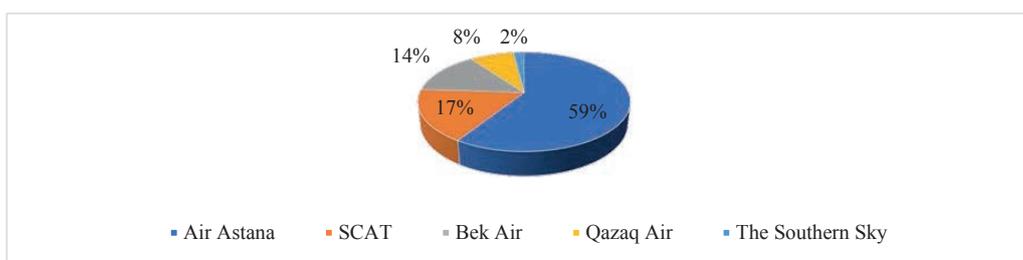


Figure 4 - Domestic transport

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

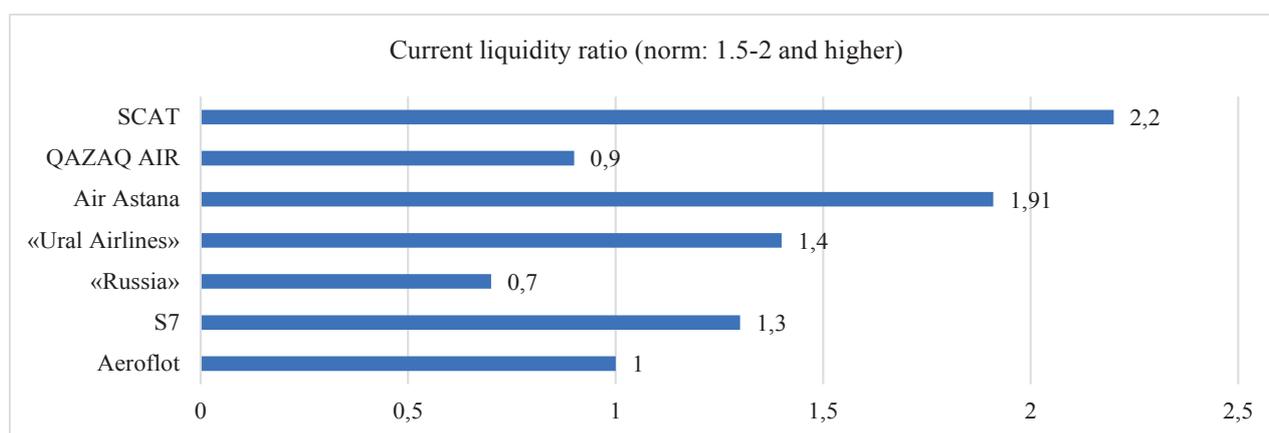


Figure 5 – Ratios of current liquidity of the airlines in 2019

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

The current liquidity indicators of Russian and Kazakh companies presented in the Figure 5. The current liquidity is higher for Kazakhstan airlines, the leader is SCAT (2.2), Air Astana (1.91), moreover, it is necessary to note Ural airlines (1.4) and S7 (1.3).

According to the forecast of the International Air Transport Association (IATA), a full recovery in demand for air transportation will occur only in 2024, but on the horizon of the next year, we can expect an increase in United Airlines quotes due to the flexibility of its business and the high probability of receiving state support by air carriers [14].

Lufthansa shares on the Frankfurt stock exchange have lost 54% since the beginning of the year. As of October 27, the cost of one paper was 7.72 euros per piece.

According to preliminary data, adjusted earnings before interest and taxes (EBIT) in the third quarter amounted -1.262 billion euros compared to 1.297 billion euros a year earlier. The operating loss was 4.161 billion euros. At the end of September, the group had 10.1 billion euros of liquid funds. This amount includes aid packages from the governments of Germany, Switzerland, Austria and Belgium in the amount of 6.3 billion euros. In the fourth quarter, the carrier plans to operate at the level of 25% its last year’s capacity.

Final airline financial data for Q4 2019 points to a modest improvement in profitability across the industry ahead of global disruptions due to COVID-19. Based on our latest estimate of the epidemic impact, we estimate that the industry could lose up to \$314 billion (55%) of total passenger revenue in 2020, amid travel restrictions and the effect of declining confidence exacerbated by the global recession.

Compare the revenue of Aeroflot, Lufthansa Group, and Air Astana (Table 3).

Table 3 - Revenue for the last 3 years, in million tenge.

Airlines	2017	2018	2019
Aeroflot	2 664 670	3 057 850	3 389 405
Lufthansa Group	177 895	177 710	182 120
Air Astana	241 536	279 336	315 750

Note – Source: Compiled by authors basing on financials and financial reporting of airlines.

Air Astana is in second place after Aeroflot in terms of revenue. Lufthansa Group also showed revenue growth during the study period, with the exception of 2018.

The maximum annual growth is in 2019 and is 7%. The revenue growth percentage of the German carrier

is lower than the Russian one. This is due to the significant competition in this industry in the European market [15]. The airline is a company that offers an air source of transport to passengers and freight. The airline companies use airplanes and aircraft to operate their services. These companies also have partnerships and alliances with one another to complete the same flight.

The airline companies usually require an air certificate and license by the Government aviation authority to run and operate their flights. In Table 4 we showed the SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) analysis of the airline industry.

What the internal strength and external opportunities companies could use to face the internal weaknesses and external threats.

Table 4 – SWOT analysis of Kazakhstan’s airlines sustainability caused in pandemic

<p style="text-align: center;"><b>Strengths</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Technology for contactless travel;</li> <li>• Prohibition of unfair competition from Low cost airlines to full carrier airlines;</li> <li>• Point to point flights rather than hub and spoke.</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Weaknesses</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• High fixed cost of aircrafts (lease, loan, buy);</li> <li>• Parking charges and high maintenance cost;</li> <li>• Increased turnaround period;</li> <li>• Unpaid salary of staff;</li> <li>• Liabilities due to ticket cancellation.</li> </ul>
<p style="text-align: center;"><b>Opportunities</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Reduced cost of ATF will give confidence to the airlines of developing countries;</li> <li>• Bailouts and financial support/assistance from government can help in infusing some cash reserves;</li> <li>• Suspension of the 80/20 rule;</li> <li>• Safest and rapid option in comparison to the other mode of transportation.</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Threats</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Insolvency of the airlines due to the lack of cash reserves;</li> <li>• Unwillingness among passengers to travel more frequently;</li> <li>• Low revenues due to the reduced capacity of airlines;</li> <li>• Presence of video conferencing options will restrict business purpose travelling.</li> </ul>

Note – Source: Compiled by authors.

The economic impact of COVID -19 has been found to be disruptive for aviation sector. On the of current scenario, it is clear that pandemic has raised the anxiety and doubt among passengers which is mainly responsible for declining revenues of the industry. In this context it has been determined that presence large numbers of COVID cases in any particular nation would restrict the passengers to travel that nation. Moreover, it has been estimated that domestic travel may show some demand from passengers but international travel would not be possible till all countries would give nod on uniform protocols for receiving a passenger from other parts of the world. Hence, for surviving in this situation airlines have decided to initiate its domestic flying operations with the inclusion of sanitisation as a quality standard along with the safety and sustainability in their working culture. Also, new norms for promoting sanitised travel has raised the turnaround time of airlines which has created an urgency to develop a new and fast technology for sanitisation and cleaning purpose. Also, it is important to provide a rescue package for providing payroll support to the employees of aviation along with the counselling and stress management support [16].

**Conclusion.** To sum up, it is worth paying attention to the consequences the pandemic for the aviation industry. As a result of the COVID-19 crisis, the top 50 most valuable airline brands may lose up to 20% of the brand value, which is US \$22 billion. In an unprecedented three months, the sector has come to a virtual standstill as travel restrictions make it impossible for airlines to operate. Even falling oil prices – which would be good news for carriers in normal times-make little difference in this dire situation.

During the 2008 financial crisis, the sector also faced a severe reduction in demand. It was only in 2016 that Intra-European flights recovered to their previous level. The severity of the current crisis points to a recovery in the medium and long term with noticeable changes in the market structure. The aviation sector is one of the most severely affected by the COVID-19 pandemic, suffering a sharp decline in demand following global travel restrictions. However, it’s not the worst-hit sector in the world, with oil and gas, leisure and tourism, and insurance brands likely to be hit harder. This is partly due to favorable oil prices that have

strengthened the aviation sector in the past year. With a quarter of the world's population blocked as of March 2020, British Airways and Virgin Atlantic have also banned 75% and 80% of their flights, respectively – a measure that leaves them tied to vital money. This is further compounded by the shutdown of Boeing production in March 2020, which will undoubtedly disrupt the supply of new aircraft, including parts needed for maintenance. Airlines will need some form of government support if they want to survive this pandemic. IATA said airlines may need \$200 billion in government support. Even one of the world's wealthiest airlines, American Airlines, has announced its intentions to apply for a \$12 billion loan. Many governments around the world have announced their commitment to support their national carriers, including Australia, the UK, the UAE, the US, and countries across the EU. However, governments that do not have the means to provide this level of support, or any support at all, may see it decline.

The COVID-19 crisis poses a dangerous threat to airlines, which could lose 20% of their total brand value and may struggle with ever-declining demand in the face of global travel restrictions.

#### **Information about authors:**

**Sadvakassova K.G.** – PhD student, Al-Farabi Kazakh National University; Almaty, Kazakhstan; Kamilla. Sadvakassova@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-2441-0218>;

**Nurgazina A.M.** – Associate Professor, PhD, Director of International Cooperation Department, Almaty Management University; Almaty, Kazakhstan; A.Nurgazina@almu.edu.kz; <https://orcid.org/0000-0003-2426-4660>;

**Nurmagambetova A.Z.** – C.E.S., Associate Professor, PhD, The Head of the Department “Finance and accounting”, Al-Farabi Kazakh National University; Almaty, Kazakhstan; Azhar.Nurmagambetova@kaznu.kz; <https://orcid.org/0000-0001-9142-4420>;

**Kassenova G.E.** – C.E.S., Acting Associate Professor, Al-Farabi Kazakh National University; Almaty, Kazakhstan; Gkassenova.1971@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-0865-2869>.

#### **REFERENCES**

- [1] Antipin A.I. Investment analysis in construction / A.I. Antipin. - M.: Academia, 2019. - 108 p.
- [2] Arkhipov I.S., Dmitreyko N.S., Matsuk I.I. Modeling the impact of risk on the efficiency of the enterprise // Journal «Economics and management of information technologies». – 2016. - №2. – 104-110 p.
- [3] Afonin I.V. Managing the development of enterprise. Strategic management, innovation, investment, prices. Textbook / I.V. Afonin. - M.: Dashkov and Co, 2018. - 380 p.
- [4] Baronin S.A. Mortgage and investment analysis: Tutorial / S.A. Baronin, V.S. Kaseikin, I.V. Popova. - M.: Infra-M, 2016. - 494 p.
- [5] Basovskiy L.E. Economic assessment of investments / L.E. Basovskiy, E.N. Basovskaya. - M.: INFRA-M, 2018. - 240 p.
- [6] Bent F. Megaprojects and risks. Anatomy of ambition: Monogr. / Flyvbjerg Bent. - M.: Alpina Publisher, 2019. - 500 p.
- [7] Blau S.L. Investment analysis: a textbook for bachelors / S.L. Blau. - M.: Dashkov and Co, 2016. - 256 p.
- [8] Bogatynia Y.V. Investment analysis: tutorial / Y.V. Bogatynia. V.A. Shvandar. - M.: UNITY-DANA, 2017. - 287 p.
- [9] Borisova O.V. Investment. In 2 vols. 1. Investment analysis: Textbook and workshop / O.V. Borisova, N.I. Malyh, L.V. Oveshnikova. - Lyubertsy: Yurayt, 2016. - 218 p.
- [10] Damodaran A. Investment Valuation. Tools and Techniques for Determining the Value of Any Assets. - New York: John Wiley & Sons, 2017. – 560 p.
- [11] Ryan P.A., Ryan G.P. Capital budgeting practices of the Fortune 1000: how have things changed? // Journal of Business and Management. – 2019. - № 8(4). - P. 355–364.
- [12] Air Astana // <https://airastana.com/kaz/ru-ru/O-nas/Korporativnoe-upravlenie/Godovye-otchety/Arkhiv-godovykh-otchetov>.
- [13] Qazaq Air // <https://opi.dfo.kz/p/ru/DfoObjects/objects/teaser-view/18140809?EIDossierTabId=AuditReports>.
- [14] Scar Airlines // <https://opi.dfo.kz/p/ru/DfoObjects/objects/teaser-view/27852?EIDossierTabId=AuditReports>.
- [15] Annual report for the year 2019. Aeroflot – Russian airlines. URL: [https://ir.aeroflot.ru/fileadmin/user\\_upload/files/rus/common\\_info/gosa\\_doc\\_2020/AFLT-ar19-ru\\_\\_1\\_.pdf](https://ir.aeroflot.ru/fileadmin/user_upload/files/rus/common_info/gosa_doc_2020/AFLT-ar19-ru__1_.pdf).
- [16] Lufthansa Group. Annual Report Of 2019. URL: <https://investor-relations.lufthansagroup.com/fileadmin/downloads/en/financial-reports/annual-reports/LH-AR-2019-e.pdf>.

## CONTENTS

### ECONOMICS

<b>S.U. Abdibekov, G.G. Shinet, A.A. Kuralbayev</b> ANALYSIS OF DEVELOPMENT AND SUPPORT OF ALTERNATIVES OF THE PERSONAL HUSBANDRIES ABROAD.....	6
<b>G.R. Baytayeva, Zh.B. Kenzhin, M.B. Sultanova, G.M. Kappassova, A. Azimkhan</b> SOME PROBLEMS OF STATE AND LOCAL GOVERNMENT IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	15
<b>S.Kh. Beisembekova, M.R. Sikhimbayev, D.R. Sikhimbayeva</b> PUBLIC ADMINISTRATION PRIORITIES OF SUBSOIL USE IN KAZAKHSTAN.....	21
<b>A.T. Bekturova, L.M. Sembieva, A.M. Petrov</b> THE PRACTICE OF APPLYING INTERNATIONAL STANDARDS OF AUDITING AND FINANCIAL REPORTING IN THE BANKING SECTOR IN KAZAKHSTAN.....	27
<b>D. Jamshidi, R. Doszhan, A. Sabidullina</b> NEW ISLAMIC FINTECH TRENDS: MALAYSIA AND CENTRAL ASIA.....	37
<b>K.B. Kashkimbayeva, E. Orazbek</b> IMPROVEMENT OF TAXATION OF INDIRECT TAXES IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	44
<b>N.N. Nurmukhametov, A.A. Apysheva, A.B. Temirova</b> DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECONOMICS AND MANAGEMENT AS A STRATEGIC VECTOR OF KAZAKHSTAN'S DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF THE EAEU DIGITAL AGENDA.....	51
<b>K.G. Sadvakassova, A.M. Nurgazina, A.Z. Nurmagambetova, G.E. Kassenova</b> ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE AND SUSTAINABILITY IN KAZAKHSTANI AVIATION INDUSTRY IN PANDEMIC.....	61
<b>G.S. Mukina, S.Ch. Primbetova, D.Z. Aiguzhinova, S.K. Zhetpysbayev, N.K. Mashrapov</b> PROBLEMS OF INFLUENCE OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT AND SIMPLIFIED TAXATION SYSTEM ON THE SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL OF THE STATE.....	69
<b>B.M. Tassybay, S.K. Tazhikenova, G.B. Alina, A.K. Zhussupova, Ewa Katarzyna Czech</b> ANALYSIS OF STRATEGIC PROBLEMS IN PPP IN 2016-2021 IN KAZAKHSTAN.....	75
<b>V. Shebanin, O. Dovgal, N. Potryvaieva, U. Andrusiv</b> THE INFLUENCE OF ECONOMIC GROWTH ON THE DEVELOPMENT OF "ISLAND COUNTRIES".....	83
<b>B. Shukurova, M. Kaiyrgaliyeva, Ch. Buharbaev, G. Aktailakova, G. Kerimbek</b> WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF COST MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE.....	90
<b>PEDAGOGY</b>	
<b>R.T. Abdraimov, B.S. Ualikhanov, T.A. Turmambekov</b> ORGANIZATION OF PROFESSIONALLY DIRECTED LABORATORY WORK IN THE SECTION "ELECTRODYNAMICS" IN THE SCHOOL PHYSICS COURSE.....	98
<b>F.B. Babakhanov, Peter Ziak, Sh.S. Sultanbekov, A.E. Abuov, A.S. Jumabayeva</b> QUALITY MANAGEMENT OF EDUCATION BASED ON INFORMATION TECHNOLOGY.....	106

<b>M. Baimurat, R.Zh. Mukanova, O.S. Achkinadze, M.K. Yerkiyeva, T.A. Aubakirov</b> TEACHING STUDENTS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES METHODS OF TEACHING CHEMISTRY AT SCHOOL.....	112
<b>O. Vasiuk, S. Vyhovska, E. Gulac, M. Malys, V. Shust</b> YOUNG STUDENTS' PATRIOTISM FORMATION: ORGANIZATIONAL LEGAL AND SOCIO-PEDAGOGICAL ASPECTS.....	118
<b>O.S. Zhubay, T.B. Ramazanov, A.B. Shormakova</b> PRINCIPLES OF TEACHING THE GRAMMATICAL CONCEPT OF «VOICE» IN THE COGNITIVE ASPECT.....	125
<b>A.E. Ismagulova, G.M. Rakisheva, A.K. Kalymova, R.L. Kalimzhanova</b> SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL BASES OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE CONDITIONS OF MODERN EDUCATION.....	134
<b>A.K. Kypshakbayeva, A.H. Davletova, B. Kashkhyrbay, B.K. Saktaganov, Y.T. Yergeshov</b> IMPLEMENTATION OF AN INTEGRATED MODEL OF TEACHING COMPUTER SCIENCE AND ENGLISH IN MODERN CONDITIONS.....	140
<b>G.S. Makharova, S.A. Nurzhanova, A.T. Akzholova</b> LINGUODIDACTIC POTENTIAL OF USING AUTHENTIC MATERIALS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING.....	147
<b>S.N. Ryskaliyev, A.B. Doshymbekov, R.V. Kenzikeyev, T. Aliev, A. Tuxanbayev</b> SCIENTIFIC PEDAGOGICAL ISSUES OF PHYSICAL CULTURE TEACHERS PROFESSIONAL TRAINING.....	154
<b>A.Sapargaliyeva, D.YE. Muratbekova</b> PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF SPEECH ACTIVITY IN CHILDREN OF YOUNG SCHOOL AGE.....	162
<b>G. Seidalieva, L. Koishygulova, M. Sirotova., A. Beisekul, E. Cynthia</b> FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE AND COGNITIVE INTEREST BASED ON MODERN TECHNOLOGIES.....	168
<b>N.B. Seisekeyeva, J. Birova, Zh.N. Bissenbayeva, L.Sh. Aripbayeva, Sh. Tukhmarova</b> NEW TRENDS OF COMMUNICATIVE COMPETENCE FORMATION IN FOREIGN LANGUAGE.....	173
<b>G. Smagulova, B.U. Otegen</b> TEACHING KAZAKH LITERATURE BASED ON VALUES IN SECONDARY SCHOOLS.....	179
<b>O.V. Fomichova, V.D. Shynkaruk, T.O. Olefirenko, S.V. Kurbatov, Iev.V. Shulga</b> STUDENT-TEACHER RELATIONSHIP AS A FACTOR AFFECTING BULLYING-VICTIMIZATION DEGREE AT SCHOOLS.....	187

## PHILOLOGY

<b>A. Amanbaeva, A. Fazylzhanova</b> TERMS OF KAZAKH ETIQUETTE: THE FORMALITY OF TRADITIONAL PHRASES IN KAZAKH ETIQUETTE (BASED ON THE POETICS OF ZHYRAU).....	193
<b>B.I. Nurdauletova</b> RUSSIANISMS IN THE LANGUAGE OF KASHAGAN ZHYRAU KURZHIMANULY.....	200

<b>A. Seidikenova, A. Bakitov, A. Abirova</b> STRATEGIES FOR TRANSLATING OFFICIAL DOCUMENTS AND LEGAL TEXTS AND PROBLEMS THAT EMERGE IN THE PROCESS.....	209
--	-----

#### LAW

<b>A. Akmamyk, D.N. Aitzhanova, M.S. Aidashev, A.T. Akhmadieva, G.K. Kenzhetaeva</b> MARKET MECHANISMS FOR ENSURING FREE COMPETITION.....	216
--	-----

<b>A.Yu. Nesterov</b> PROCEDURAL FEATURES OF THE APPOINTMENT AND RELEASE FROM CRIMINAL PUNISHMENT OF MINORS: THE CRIMINAL PROCEDURAL ASPECT.....	221
--	-----

<b>S.R. Semenov, N.S. Semenov</b> DEVELOPMENT OF INFORMATION RELATIONS BASED ON ECONOMIC INTEGRATION IN THE EAEU.....	228
---	-----

#### HISTORY

<b>B. Gainullinova</b> ETHNO-DEMOGRAPHIC DEVELOPMENT OF CENTRAL KAZAKHSTAN IN 1926-1939.....	235
---	-----

<b>M.K. Zhumangaliyev</b> ON THE QUESTION OF THE ETYMOLOGY OF THE NAMES OF KIPCHAKS.....	245
---	-----

#### POLITICAL SCIENCE

<b>B. Satershinov, A. Abdiramanova</b> RELIGION IN KAZAKHSTAN: CONTINUITY IN THE POLITICS OF COLONIALISM AND SOVIETIZATION.....	252
---	-----

<b>B. Seyidov, R. Mirzezade</b> ACCESS STRATEGY OF AZERBAIJAN TOWARDS NEW CONTINENTS.....	261
--	-----

## МАЗМҰНЫ

### ЭКОНОМИКА

<b>С.У. Абдибеков, Г.Ғ. Шінет, А.А. Құралбаев</b> ШЕТЕЛДЕ ЖЕКЕ ҚОСАЛҚЫ ШАРУАШЫЛЫҚТЫҢ БАЛАМАЛАРЫ ДАМУЫТУ МЕН ҚОЛДАУДЫ САРАЛАУ.....	6
<b>Г.Р. Байтаева, Ж.Б. Кенжин, М.Б. Султанова, Г.М. Каппасова, А. Азимхан</b> МЕМЛЕКЕТТІК ЖӘНЕ ЖЕРГІЛІКТІ БАСҚАРУДЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	15
<b>С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихимбаев, Д.Р. Сихимбаева</b> ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІҢ БАСЫМДЫҚТАРЫ.....	21
<b>А.Т. Бектурова, Л.М. Сембиева, А.М. Петров</b> ҚАЗАҚСТАҢДА БАНК СЕКТОРЫНДАҒЫ АУДИТ ПЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАНДАРТТАРЫН ҚОЛДАНУ ТӘЖІРИБЕСІ.....	27
<b>Д. Джамшиди, Р. Досжан, А. Сабидуллина</b> ИСЛАМДЫҚ ФИНТЕХТІҢ ЖАҢА ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ: МАЛАЙЗИЯ ЖӘНЕ ОРТАЛЫҚ АЗИЯ.....	37
<b>К.В. Кошкимбаева, Е. Оразбек</b> ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖАНАМА САЛЫҚ АЛУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ.....	44
<b>Н.Н. Нұрмұхаметов, А.А. Апышева, А.Б. Темирова</b> ЭКОНОМИКА МЕН БАСҚАРУДАҒЫ ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЕАЭО ЦИФРЛЫҚ КҮН ТӘРТІБІНІҢ КОНТЕКСИНДЕГІ ҚАЗАҚСТАННЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ ВЕКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	51
<b>К.Г. Садвакасова, А.М. Нургазина, А.З. Нурмагамбетова, Г.Е. Касенова</b> ПАНДЕМИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАЗАҚСТАННЫҢ АВИАЦИЯ САЛАСЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ МЕН ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ТАЛДАУ.....	61
<b>Г.С. Мукина, С.Ч. Примбетова, Д.З. Айгужинова, С.К. Жетпысбаев, Н.К. Машрапов</b> ШАҒЫН БИЗНЕСТІҢ ДАМУЫ МЕН САЛЫҚ САЛУДЫҢ ЖЕҢІЛДЕТІЛГЕН ЖҮЙЕСІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІНЕ ӘСЕР ЕТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	69
<b>Б.М. Тасыбай, С.К. Тажикенова, Г.Б. Алина, А.К. Жунусова, Ева Чеш</b> ҚАЗАҚСТАҢДАҒЫ 2016-2021 ЖЫЛДАРДАҒЫ МЖӘ САЛАСЫНДАҒЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ПРОБЛЕМАЛАРДЫ ТАЛДАУ.....	75
<b>В. Шебанин, О. Довгаль, Н. Разливаева, У. Андрусив</b> "АРАЛ ЕЛДЕРІНІҢ" ДАМУЫНА ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУДІҢ ӨСЕРІ.....	83
<b>Б.М. Шукурова, М.Г. Кайыргалиева, Ш.М. Бухарбаев, Г.Н. Актайлакова, Ғ.Е. Керімбек</b> КӘСІПОРЫНДА ШЫҒЫНДАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	90

### ПЕДАГОГИКА

<b>Р.Т. Абдраимов, Б.С. Уалиханова, Т.А. Турмамбеков</b> МЕКТЕПТЕГІ ФИЗИКА КУРСЫНДА "ЭЛЕКТРОДИНАМИКА" БӨЛІМІ БОЙЫНША КӘСІБИ БАҒЫТТАЛҒАН ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	98
---	----

<b>Ф.Б. Бабаханов, Питер Жак, Ш.С. Султанбеков, Ә.Е. Әбуов, А.С. Джумабаева</b> АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯ НЕГІЗІНДЕ БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН БАСҚАРУ.....	106
<b>М. Баймұрат, Р.Ж. Муканова, О.С. Ачкинадзе, М.К. Еркибаева, Т.А. Аубакиров</b> ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БАҒЫТТАҒЫ ЖОО СТУДЕНТТЕРІНЕ МЕКТЕПТЕГІ ХИМИЯ ПӘНІНІҢ ӘДІСТЕМЕСІН ОҚЫТУ.....	112
<b>О. Васюк, С. Выговская, Е. Гулак, М. Малыш, В. Шусть</b> СТУДЕНТТЕРДІҢ ЖАСТАР ПАТРИОТИЗМІ: ҰЙЫМДАСТЫРУ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕР.....	118
<b>О.С. Жұбай, Т.Б. Рамазанов, А.Б. Шормақова</b> «ЕТІС» ГРАММАТИКАЛЫҚ КОНЦЕПТІСІН КОГНИТИВТІ АСПЕКТІДЕ ОҚЫТУДАҒЫ ҰСТАНЫМДАР.....	125
<b>А.Е. Исмагулова, Г.М. Рақышева, А.Қ. Қалымова, Р.Л. Қалимжанова</b> ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ЖАҒДАЙЫНДА БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫ КӘСІБИ ДАЯРЛАУДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....	134
<b>Қыпшақбаева А.Қ., Давлетова А.Х., Қашқынбай Б.Б., Сақтағанов Б.К., Ергешов Е.Т.</b> ЗАМАНАУИ КЕЗЕҢДЕ ИНФОРМАТИКА ПӘНІН АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕ КІРІКТІРІП ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	140
<b>Махарова Г.С., Нуржанова С.А., Ақжолова А.Т.</b> ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ АУТЕНТТІК МАТЕРИАЛДАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІ.....	147
<b>С.Н. Рысқалиев, А.Б. Дошыбеков, Р.В. Кензиков, Т.Х. Алиев, А. Туксанбаев</b> ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МҰҒАЛІМДЕРІН КӘСІБИ ДАЯРЛАУДЫҢ ҒЫЛЫМИ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	154
<b>А.Ж. Сапарғалиева, Д.Е. Муратбекова</b> БАСТАУЫШ МЕКТЕП ЖАСЫНДАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ БЕЛСЕНДІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАРЫ.....	162
<b>Г. Сейдалиева, Л. Қойшығұлова, М. Сиротова, А. Бейсекұл, Э. Синтия</b> ҚАЗІРГІ ТЕХНОЛОГИЯЛАР НЕГІЗІНДЕ КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ПЕН ТАНЫМДЫҚ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	168
<b>Н.Б. Сейсекеева, Я. Бирова, Ж.Н. Бисенбаева, Л.Ш. Әріпбаева, Ш.К. Тухмарова</b> ШЕТ ТІЛДЕ КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ЖАҢА БАҒЫТТАРЫ.....	173
<b>Г.Н. Смағұлова, Б.Ү. Өтеген</b> ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕПТЕРДЕ ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІН ҚҰНДЫЛЫҚТАРҒА НЕГІЗДЕП ОҚЫТУ.....	179
<b>Е.В. Фомичова, В.Д. Шинкарук, Т.О. Олефиренко, С.В. Курбатов, Е.В. Шульга</b> ОҚУШЫ МЕН МҰҒАЛІМНІҢ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ МЕКТЕПТЕРДЕГІ ҚОРЛАУ МЕН ҚҰРБАН БОЛУ ДЕҢГЕЙІНЕ ӘСЕР ЕТЕТІН ФАКТОР РЕТІНДЕ.....	187

## ФИЛОЛОГИЯ

**А. Аманбаева, А. Фазылжанова**

ҚАЗАҚ ЭТИКЕТІ ТЕРМИНДЕРІ: ҚАЗАҚ ЭТИКЕТІНДЕГІ ДӘСТҮРЛІ ТІРКЕСТЕРДІҢ  
ФОРМУЛЬДЫЛЫҒЫ (ЖЫРАУЛАР ПОЭТИКАСЫ НЕГІЗІНДЕ).....193

**Б.И. Нұрдәулетова**

ҚАШАҒАН ЖЫРАУ КҮРЖІМАНҰЛЫ ТІЛІНДЕГІ РУСИЗМДЕР.....200

**А. Сейдикенова, А. Бақытов, А. Абирова**

РЕСМИ ҚҰЖАТТАР МЕН ЗАҢ САЛАСЫНДАҒЫ МӘТІНДЕРДІ АУДАРУДАҒЫ  
СТРАТЕГИЯЛАР ЖӘНЕ АУДАРМА ҮДЕРІСІНДЕГІ КЕЗДЕСЕТІН ҚИЫНДЫҚТАР.....209

## ҚҰҚЫҚТАНУ

**А. Ақмамық, Д.Н. Айтжанова, М.С. Айдашев, А.Т. Ахмадиева, Г.К. Кенжетәева**

ЕРКІН БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ НАРЫҚТЫҚ ТЕТІКТЕРІ.....216

**А.Ю. Нестеров**

КӨМЕЛЕТТІК ЖАСҚА ТОЛМАҒАНДАРҒА ҚЫЛМЫСТЫҚ ЖАЗА ТАҒАЙЫНДАУДЫҢ ЖӘНЕ  
БОСАТУДЫҢ ҮДЕРІСТІК ЕРЕКШЕЛІГІ: ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ АСПЕКТІСІ.....221

**С.Р. Семенов, Н.С. Семенов**

ЕАЭО-ДА ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯҒА НЕГІЗДЕЛГЕН АҚПАРАТТЫҚ  
ҚАТЫНАСТАРДЫ ДАМУЫ.....228

## ТАРИХ

**Б. Гайнуллинова**

ОРТАЛЫҚ ҚАЗАҚСТАННЫҢ 1926-1939 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЭТНО-ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ  
ДАМУЫ.....235

**М.Қ. Жұманғалиев**

«ҚЫПШАҚ» АТАУЫНЫҢ ЭТИМОЛОГИЯСЫ ТУРАЛЫ МӘСЕЛЕГЕ.....245

## САЯСАТТАНУ

**Б. Сагершинов, А. Әбдіраманова**

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ДІН: ОТАРЛАУ МЕН КЕҢЕСТЕНДІРУ САЯСАТЫНДАҒЫ  
САБАҚТАСТЫҚ.....252

**Б.М. Сейидов, Р. Мирзаде**

ӘЗІРБАЙЖАННЫҢ ЖАҢА КОНТИНЕНТКЕ ҚОЛ ЖЕТКІЗУ СТРАТЕГИЯСЫ.....261

## СОДЕРЖАНИЕ

### ЭКОНОМИКА

<b>С.У. Абдибеков, Г.Ф. Шинет, А.А. Куралбаев</b> АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ И ПОДДЕРЖКИ АЛЬТЕРНАТИВ ЛИЧНОГО ПОДСОБНОГО ХОЗЯЙСТВА ЗА РУБЕЖОМ.....	6
<b>Г.Р. Байтаева, Ж.Б. Кенжин, М.Б. Султанова, Г.М. Каппасова, А. Азимхан</b> НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО И МЕСТНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	15
<b>С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихимбаев, Д.Р. Сихимбаева</b> ПРИОРИТЕТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЕМ КАЗАХСТАНА.....	21
<b>А.Т. Бектурова, Л.М. Сембиева, А.М. Петров</b> ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ АУДИТА И ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В БАНКОВСКОМ СЕКТОРЕ.....	27
<b>Д. Джамшиди, Р. Досжан, А. Сабидуллина</b> НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ИСЛАМСКОГО ФИНТЕХА: МАЛАЙЗИЯ И ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ.....	37
<b>К.В. Кошкимбаева, Е. Оразбек</b> СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ КОСВЕННЫХ НАЛОГОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	44
<b>Н.Н. Нурмухаметов, А.А. Апышева, А.Б. Темирова</b> ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ КАК СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ВЕКТОР РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА В КОНТЕКСТЕ ЦИФРОВОЙ ПОВЕСТКИ ЕАЭС.....	51
<b>К.Г. Садвакасова, А.М. Нургазина, А.З. Нурмагамбетова, Г.Е. Касенова</b> АНАЛИЗ ФИНАНСОВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И УСТОЙЧИВОСТИ АВИАЦИОННОЙ ОТРАСЛИ КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ.....	61
<b>Г.С. Мукина, С.Ч. Примбетова, Д.З. Айгужинова, С.К. Жетпысбаев, Н.К. Машрапов</b> ПРОБЛЕМЫ ВЛИЯНИЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И УПРОЩЕННОЙ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ НА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ГОСУДАРСТВА.....	69
<b>Б.М. Тасыбай, С.К. Тажикенова, Г.Б. Алина, А.К. Жунусова, Ева Чеш</b> АНАЛИЗ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ В СФЕРЕ ГЧП В 2016-2021 ГОДАХ В КАЗАХСТАНЕ.....	75
<b>В. Шебанин, О. Довгаль, Н. Разливаева, У. Андрусив</b> ВЛИЯНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА НА РАЗВИТИЕ «ОСТРОВНЫХ СТРАН».....	83
<b>Б.М. Шукурова, М.Г. Кайыргалиева, Ш.М. Бухарбаев, Г.Н. Актайлакова, Г.Е. Керимбек</b> ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ЗАТРАТАМИ НА ПРЕДПРИЯТИИ.....	90

### ПЕДАГОГИКА

<b>Р.Т. Абдраимов, Б.С. Уалиханова, Т.А. Турмамбеков</b> ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО НАПРАВЛЕННЫХ ЛАБОРАТОРНЫХ РАБОТ ПО РАЗДЕЛУ «ЭЛЕКТРОДИНАМИКА» ШКОЛЬНОГО КУРСА ФИЗИКИ.....	98
---	----

<b>Ф.Б. Бабаханов, Питер Жак, Ш.С. Сұлтанбеков, А.Е. Абуов, А.С. Джумабаева</b> УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАНИЯ НА ОСНОВЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	106
<b>М. Баймурат, Р.Ж. Муканова, О.С. Ачкинадзе, М.К. Еркибаева, Т.А. Аубакиров</b> ОБУЧЕНИЕ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ВУЗОВ МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ХИМИИ В ШКОЛЕ.....	112
<b>О. Васюк, С. Выговская, Е. Гулак, М. Малыш, В. Шусть</b> ПАТРИОТИЗМ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ: ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ И СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ.....	118
<b>О.С. Жубай, Т.Б. Рамазанов, А.Б. Шормакова</b> ПРИНЦИПЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ГРАММАТИЧЕСКОГО КОНЦЕПТА «ЗАЛОГА» В КОГНИТИВНОМ АСПЕКТЕ.....	125
<b>А.Е. Исмагулова, Г.М. Ракишева, А.К. Калымова, Р.Л. Калимжанова</b> НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	134
<b>А.К. Кыпшакбаева, А.Х. Давлетова, Б.Б. Қашқынбай, Б.К. Сактаганов, Е.Т. Ергешов</b> ВНЕДРЕНИЕ ИНТЕГРИРОВАННОЙ МОДЕЛИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНФОРМАТИКИ И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	140
<b>Г.С. Махарова, С.А. Нуржанова, А.Т. Акжолова</b> ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АУТЕНТИЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ.....	147
<b>С.Н. Рысқалиев, А.Б. Дошыбеков, Р.В. Кензиков, Т.Х. Алиев, А. Туксанбаев.</b> НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ.....	154
<b>А.Ж. Сапаргалиева, Д.Е. Муратбекова</b> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЧЕВОЙ АКТИВНОСТИ У ДЕТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	162
<b>Г. Сейдалиева, Л. Койшигулова, М. Сиротова., А. Бейсекүл, Э. Синтия</b> ФОРМИРОВАНИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ И ПОЗНАВАТЕЛЬНОГО ИНТЕРЕСА НА ОСНОВЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	168
<b>Н.Б. Сейсекеева, Я. Бирова, Ж.Н. Бисенбаева, Л.Ш. Арипбаева, Ш.К. Тухмарова</b> НОВЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ НА ИНОСТРАННОМ ЯЗЫКЕ.....	173
<b>Г. Смагулова, Б.У. Отеген</b> ОБУЧЕНИЕ КАЗАХСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ НА ОСНОВЕ ЦЕННОСТЕЙ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ.....	179
<b>Е.В. Фомичова, В.Д. Шинкарук, Т.О. Олефиренко, С.В. Курбатов, Е.В. Шульга</b> ВЗАИМООТНОШЕНИЯ УЧЕНИКА И УЧИТЕЛЯ КАК ФАКТОР, ВЛИЯЮЩИЙ НА СТЕПЕНЬ БУЛЛИНГ-ВИКТИМИЗАЦИИ В ШКОЛАХ.....	187

## ФИЛОЛОГИЯ

- А. Аманбаева, А. Фазылжанова**  
ТЕРМИНЫ КАЗАХСКОГО ЭТИКЕТА: ФОРМУЛЬНОСТЬ ТРАДИЦИОННЫХ ВЫРАЖЕНИЙ  
В КАЗАХСКОМ ЭТИКЕТЕ (НА ОСНОВЕ ПОЭТИКИ ЖЫРАУ).....193
- Б.И. Нурдаулетова**  
РУСИЗМЫ В ЯЗЫКЕ КАШАГАН ЖЫРАУ КУРЖИМАНУЛЫ.....200
- А. Сейдикенова, А. Бақытов, А. Абирова**  
СТРАТЕГИИ ПЕРЕВОДА ОФИЦИАЛЬНЫХ ДОКУМЕНТОВ И ЮРИДИЧЕСКИХ ТЕКСТОВ  
И ВОЗНИКАЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРИ ПРОЦЕССЕ ПЕРЕВОДА.....209

## ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

- А. Акмамык, Д.Н. Айтжанова, М.С. Айдашев, А.Т. Ахмадиева, Г.К. Кенжетева**  
РЫНОЧНЫЕ МЕХАНИЗМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СВОБОДНОЙ КОНКУРЕНЦИИ.....216
- А.Ю. Нестеров**  
ПРОЦЕССУАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ НАЗНАЧЕНИЯ И ОСВОБОЖДЕНИЯ ОТ УГОЛОВНОГО  
НАКАЗАНИЯ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ: УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫЙ АСПЕКТ.....221
- С.Р. Семенов, Н.С. Семенов**  
РАЗВИТИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ОСНОВЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ  
ИНТЕГРАЦИИ В ЕАЭС.....228

## ИСТОРИЯ

- Б. Гайнуллинова**  
ЭТНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КАЗАХСТАНА  
В 1926-1939 ГОДЫ.....235
- М.К. Жумангалиев**  
К ВОПРОСУ ОБ ЭТИМОЛОГИИ НАЗВАНИЙ КЫПЧАКОВ.....245

## ПОЛИТОЛОГИЯ

- Б. Сатершинов, А. Абдираманова**  
РЕЛИГИЯ В КАЗАХСТАНЕ: ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ В ПОЛИТИКЕ КОЛОНИАЛИЗМА  
И СОВЕТИЗАЦИИ.....252
- Б.М. Сеидов, Р.Р. Мирзаде**  
СТРАТЕГИЯ ДОСТУПА АЗЕРБАЙДЖАНА К НОВЫМ КОНТИНЕНТАМ.....261

## **Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct ([http://publicationethics.org/files/u2/New\\_Code.pdf](http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf)). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

**[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)**

**ISSN 2518–1467 (Online),**

**ISSN 1991–3494 (Print)**

***<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>***

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Р.Ж. Мрзабаева, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 10.02.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

17,5 п.л. Тираж 300. Заказ 1.